

Съдържание:

1. Св. Климентъ бди.
2. Едно скжпо чедо на Прилѣпъ.
3. По диритѣ на андартитѣ.
4. Иванъ Наумовъ — Алябака.
5. Последнитѣ дни на Гоце.
6. Срѣщата ни съ Йорданъ Пиперката.
7. Сънъ — прокоба.

С в. К л и м е н т ъ б д и

Въ сѣботата, срещу Илинденъ, 1903 год., селенитѣ отъ близкитѣ на гр. Охридъ села съ надпреварване купуваха въ по-голѣми количества най-необходимитѣ предмети, а особѣно соль. И всичко това ставаше предъ очитѣ на турцитѣ, които до последния моментъ не можаха да узнаятъ деня на възстанието. Даже на самия денъ Илинденъ, въ прибързаната акция въ Езерския районъ, която акция коштува живота на нѣколко наши четници, сакъснѣли селяни напушаха града съ натоварени съ провизии добичета. Значи, нѣмаше никакво предателство. Всѣки знаеше, че историческия денъ

всѣкога, готово да се предаде на всѣкидневната си мирна работа.

Кракра и Шишманъ рано-рано отидоха въ митрополията, дето трѣбваше Шишманъ да съобщи на митрополита Методия, че възстанието е обявено. Владиката намѣриха въ двора предъ градинката. Следъ като му цѣлунаха ръка, Шишманъ застана до него и съ видимо душевно вълнение отправи му следнитѣ думи: „Ваше Високопреосвещенство, имамъ честъ да Ви съобща, че нощеска е обявено възстанието. Като Ви поздравявамъ съ първия възстанически денъ, азъ прося Вашата оте-

Съединенитѣ чети на Ефремъ Чучковъ, Мише Развигоровъ, Атанасъ Бабата, Панчо Константиновъ, Никола Лефтеровъ и Михаилъ Чаковъ начело съ Дамянъ Груевъ

вече приближава, ала никой не питаше да узнае точно деня на възстанието, а само най-усилено се приготвяваше за посрѣщане сѣдбоносния денъ.

На Илинденъ, вечеръта, следъ като направиха последнитѣ разпореждания, Кракра и Шишманъ, прибраха се да пренощуватъ първата възстаническа нощъ въ една полусрутена кѣща до черквата „Св. Климентъ“, срещу Балевци. Нощъта прекараха въ разговори и размишления върху онова, което щѣше да става върху бойната земя на Царъ Самуила, дето мощниятъ борчески духъ на македонца бѣше решилъ да счупи оковитѣ на петвѣковното робство. Въ града и около града нощната тишина съ нищо не бѣ нарушена. Градското население — християнско и турско, се събуди както

ческа благословия за успѣха на нашето свето дѣло“ Тази вестъ изненада и смути владиката. Сигурно стана му мѣчно, задето не биде той предупреденъ нито единъ денъ по-рано. Обаче, събитието бѣ толкова много велико, че то веднага надви на явилото се у владиката неприязнено чувство. И митрополитъ Методий следъ една минута мълчание се прекръсти и каза: „Богъ да ни бѣде на помощ!“

Току що започнаха разговоръ съ владиката по злободневния въпросъ, ето че на пѣтнитѣ врата се показа едно запитие, което съобщи, че каймаминътъ кани владиката да отиде веднага въ конака. Дѣдо Методий, неосвободенъ още отъ първото си смущение, още повече се смути и изплаши отъ тази ненавременна сутринна покана на каймакамина.